

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr 2516

ŚWIETOKRZYSKIE

1. Obiekt 321/1

DWÓR

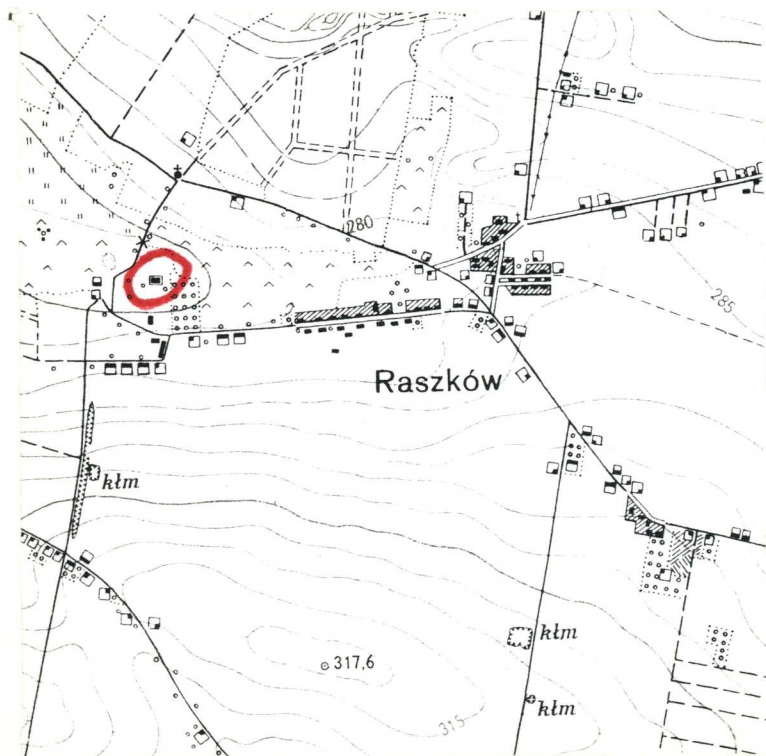
2. Czas powstania

koniec XVIII w.

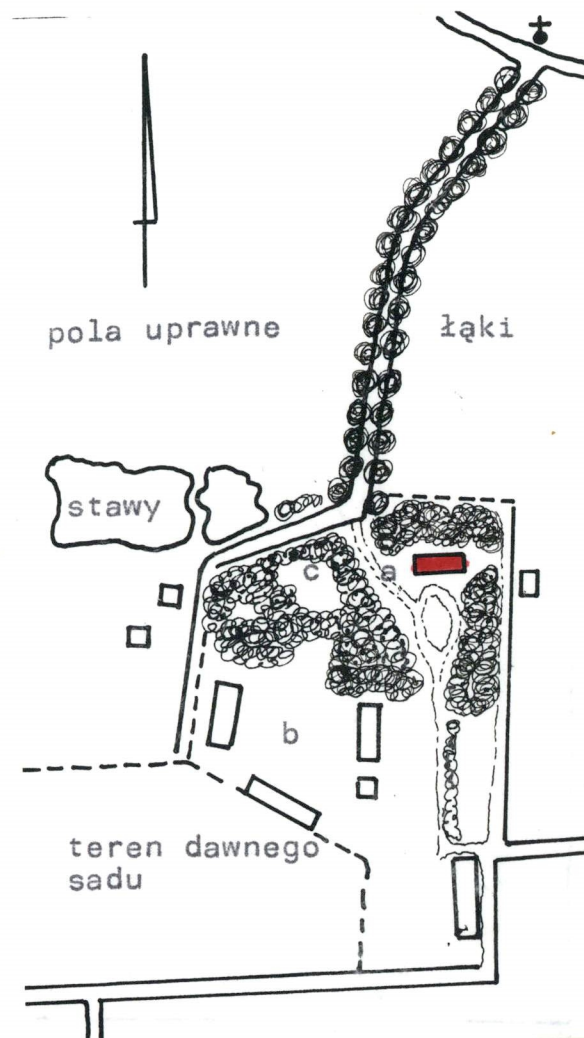
3. Miejscowość

R A S Z K Ó W

11. Zdjęcia. rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

Plan orientacyjny w skali 1 :25000

Plan sytuacyjny w skali 1:2000

a - dwór
b - dawny folwark
c - park

4. Adres Raszków 57

nr hipoteczny KW "Dobra Raszków" Nr [redacted]

działka geodez. nr 96/100

5. Przynależność administracyjna

województwo kieleckie

gmina Słupia

pow. JĘDRZEJÓW

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Raskow

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo kieleckie

powiat Jędrzejów

8. Właściciel i jego adres

Skarb Państwa
Urząd Gminy w Słupi

9. Użytkownik i jego adres

brak

10. Rejestr zabytków

Nr 538 data 20 V 1970

W XV w. Raszków wymieniany jest jako "Raskow" - własność Jana i Mikołaja h. Odrowąż. Były tu w tym czasie dwa dwory i dwa folwarki rycerskie. Kolejnymi właścicielami Raszkowa są Szczepanowscy, Rszowscy, Gozdawowie a w końcu XVII w. - Wielogłowski h. Starykoń.

Inwentarz z 1821 r. spisany w związku z dzierżawą przez Wielogłowskiego dóbr Spytkowi Jordanowi, wspomina o murowanym dworze z dwoma sieniami, czterema pokojami i jednym schowaniem - w dobrym stanie. Były tu także murowane: oficyna, kuchnia i zabudowania gospodarcze. W inwentarzu spisany w 1832 r. napisano, że dwór był w tym czasie opustoszały i zniszczony.

W 1834 r. Raszków był własnością Skorupków, w 1843 nabył go na publicznej licytacji Antoni Plewiński a w 1844 - Leopold Blaski, który w 1847 ubezpieczył dwór i zabudowania folwarczne w Dyrekcji Ubezpieczeń. Z ich opisu wynika, że w latach 1832-1847 musiał nastąpić remont i gruntowna przebudowa budynku dworskiego. Dwór miał "pokrycie dachu mansardowe, gontami pojedynczo z łamaniem", tylko jedno pomieszczenie na parterze było sklepienie kolebką, poddasze oświetlały dwa dymniki od strony podjazdu i dwa od ogrodu, w dwóch pokojach była podsufitka trzcinowa, w pozostałych pobielona podbitka z desek, posadzka w sieni z cegły, w pozostałych z desek łączonych od czoła. Okna osłaniały żaluzje, drzwi były okute na sposób polski. Powierzchnia użytkowa była ogrzewana przez dwa

Sytuacja - dwór wolnostojący w zespole podworskim na terenie równinnym, na zach. krańcu wsi Raszków, na pd. od drogi do Sprowej. Fasadą zwrócony na pd. Usytuowany w parku zajmującym pn. część założenia, z przyległymi od pd. pozostałościami folwarku. Przed fasadą dworu od pd. widać zarys owalnego podjazdu, przy którym od wsch. i zach. starodrzew: lipy, kasztanowce, graby. Prowadzą doń dwie drogi: od pn. - aleja jesionowa /od drogi do Sprowej/, od pd. druga - od strony folwarku. Od pn. przy dworze gęsty podrost lipowo-jesionowo-klonowy. Teren całego założenia ogrodzony jest od pn. a częściowo od zach. metalową siatką, od drogi do Kolonii Węgrzynów dzielą go resztki starego kamiennego ogrodzenia i murowana stodoła.

Materiał i konstrukcja - murowany z cegły ceramicznej i kamienia na zaprawie wapiennej, obustronnie tynkowany. Detale architektoniczne wykonane w tynku. Sklepienia kolebkowe w trzech pomieszczeniach piwnic i narożnym na parterze /pd.-wsch./. Nad pozostałymi stropy belkowe z podsufitką z desek, na trzcinie otynkowane /tylko nad piętrem nieotynkowane pobielone deski/. Konstrukcja dachu mansardowego - stłocowa, pobicie z blachy. W piwnicach klepisko, na parterze i piętrze posadzki drewniane z taflí, podłogi z desek, w dwóch pomieszczeniach wsch. parteru - wylewka cementowa. Okna prostokątne podwójne, ościeżnicowe, dwuskrzydłowe sześciokwaterowe, z dwukwaterowym luftem, niektóre od wewnątrz z płycinowymi okiennicami. Drzwi drewniane przeważnie płycinowe, jedno- lub dwuskrzydłowe, podwójne lub pojedyncze; zewnętrzne od wsch. i zach. z nadświetlem /balkonowe częściowo przeszklone/. Na piętrze stare drzwi na korytarz klepkowe, okute w metalowe zawiasy pasowe. Schodki zewnętrzne: zach. i wsch. jednobiegowe betonowe, od frontu także - żeliwne. Wewnętrzne na piętro kręcone wokół centralnego słupa, dębowe, z takąż balustradą i poręczą, do piwnicy drewniane jednobiegowe. Wsporniki balkonu żeliwne. Piece kaflowe /częściowo rozebrane/.

Rzut - na planie prostokąta wydłużonego na osi wsch.-zach. Symetrycznie - pośrodku każdego z dłuższych boków - pozorny ryzalit. Na parterze, w części środkowej układ dwutraktowy, z sienią i dawnym salonem na osi; na krańcu wsch. i zach. dwu- i półtrakt. Na piętrze dwa identyczne prostokątne pomieszczenia rozdzielone pośrodku wąskim korytarzem /na osi podłużnej obiektu/. Otwory okienne i większość drzwiowych - jednostronnie rozglifione.

Bryła - do piętrowego prostopadłościanu środkowego przylegają symetrycznie od wsch. i zach. dwie niższe parterowe, też prostopadłościenne części boczne. Nad korpusem piętrowym niski dach dwuspadowy /z kalenicą na osi poprzecznej/, nad bocznymi - wysokie mansardowe /o kalenicach na osi podłużnej/. Wszystkie kalenice trzech dachów na jednej wysokości.

14. Kubatura 4.346 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 628 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne mieszkalne	17. Użytkowanie obecne brak użytkownika -
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja 1973 r. - PP PKZ Kielce opracowały : "Orzeczenie techniczne dotyczące stanu zachowania dworu,,,", 1975 r. - uszczelniono dach i wstawiono okna. Przeprowadzono badania architektoniczne i na obecność polichromii. PP PKZ Kielce tj. H.Wołujewicz opracował : "Badania tynków na obecność polichromii...", a J.Chwist "Skrócone badania architektoniczne...". Także w PKZ Kielce wykonano: "Dokumentację fotograficzną do badań..." i "Koncepcję adaptacji dworu na budynek socjalny...". 1977 r. - PP PKZ Kielce opracowały: "P.t. adaptacji dworu...", "P.t. instalacji wod.-kanal.", "P.t. instalacji elektrycznej...", "P.t. instalacji kanali deszczowej..." , "P.t. konstrukcyjny dworu..." 1993 r. - D.Pape Sliwończyk i S.Olecki opracowali: "Ewidencję założenia dworsko-parkowego w Raszkowie"		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Fundamenty - stan dobry. Ściany zewnętrzne - brak widocznych spękań, tynki i wystrój elewacji - zniszczone. Sklepienia i stropy - stan dobry. Konstrukcja dachu - drewno porażone przez owady i grzyby, niektóre belki spróchniałe. Pokrycie dachu nieszczelne, rynny i rury spustowe zniszczone, kominy zrujnowane. Piecze częściowo rozebrane, podłogi przegniłe, stolarka drzwiowa i okienna zniszczona /brak szyb w oknach/, schodki kręcone na piętro zachowane tylko w górnej części, wyposażenia i instalacji brak /elektrycz. wyłączona/. Wnętrze dworu niezabezpieczone.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie - znalezienie właściwego użytkownika	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Archiwum Państwowe Kielce o/Jędrzejów. Dokumenty hipoteczne dotyczące dóbr Raszków z lat 1811-1890, sygn. 79; AP Kielce, Akta Dyrekcji Ubezpieczeń, sygn. 269, s.45 /rzut parteru, K.Ostrzeniewski z 1847 r./.

22. Bibliografia

Słownik geograficzny Królestwa Polskiego, t.9, s.533, Warszawa 1895.

S.Łoza, Architekci i budowniczowie w Polsce, s.349, Warszawa 1954.

K.Sikorski, Dwór w Raszkowie/w:/"Spotkania z zabytkami" nr 13, Warszawa 1989, s. 50.

23. Źródło ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

"Planik Sytuacyjny Dworu w Raszkowie" w Aktach Dyrekcji Ubezpieczeń /AP Kielce, sygn.269, s.45/, rzut parteru, rys. K.Ostrzeniewski z 1847 r.

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Anna Adamczyk XI 1994 *A. Adamczyk*

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki j.w. *J. W.*

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. j.w. *J. W.*

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów PSOZ Kielce

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwisko wypełniających)

27. Załączniki

wkładki nr 1 - 3.

1. Miejscowość RASZKOW	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DWOR	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. p. 12 i 13.
---------------------------	---	--

c.d. p. 12.

piece kaflowe i jeden piec z cegły palonej, nad dachami były cztery kominy. Przy ścianie wsch. stała sień z desek, pod gontem. Wejście poprzedzały - na elewacji frontowej - schodki z kamienia ciosowego. W aktach Dyrekcji Ubezpieczeń znajduje się także odrębny planik dworu, który w znacznym stopniu - biorąc pod uwagę układ wnętrz - pokrywa się z jego stanem obecnym.

W latach 50-tych XIX w. miał miejsce pożar dworu, po którym nastąpiła jego przebudowa. W piśmie z 6/8 maja 1860 r. jego właściciel - Blaski informował o dokonanych w budynku ulepszeniach; wymieniono m.in. stolarkę drzwiową i okienną na dębową, położono posadzki, zabudowano "facjatę"/piętro/ z balkonem i klatką schodową doń prowadzącą. Na górze urządzono dwa pokoje i korytarzyk. Poddasze to oświetliło sześć okien, w tym jedno podwójne balkonowe w "...3/4 częściach szkłem czeskim różnokolorowym w ramach sztukatorskich" ozdobione.

Z halu na facjatę prowadziły schody "dębowe wachlarzowe" - obok nich była szafa - "cała filungowa, /... /, w której schowanie u góry na różne różności stołowe, u dołu zaś służy za obforsztowanie otworu do piwnicy, przez który do tej przechodzi się". Na parterze było po szesnaście otworów okiennych i drzwiowych. Troje drzwi ukrywało wnęki z półkami. Pomieszczenia były ogrzewane przez pięć pieców okrągłych z "kafla biało polerowanych" i dwa piece "czworoboczne". Usunięto także frontowe schody kamienne i zastąpiono je żeliwnymi, zachowanymi po dzień dzisiejszy.

W 1893 r. dobra raszkowskie przechodzą w ręce Kopaszyna-Sikorskich - Julian Sikorski nabył je na publicznej licytacji zarządzanej przez Towarzystwo Kredytowe Ziemskie. Najprawdopodobniej, pod koniec XIX w. miała miejsce kolejna przebudowa dworu, ograniczona zapewne tylko do przekształcenia jego elewacji /wiąże się z tym może projekt opracowany przez Władysława Żychiewicza, o którym wzmiankuje S. Łoza/.

W 1946 r. nieruchomość Raszków została przejęta przez Skarb Państwa. Do 1970 r. użytkowała go Spółdzielnia Produkcyjna w Raszkowie, potem przejęła Stacja Doświadczalna Oceny Odmian - w Słupie, od 1987 - Rolnicza Spółdzielnia w Jasieńcu. Ok. 1990 r. upomnieli się o Raszków spadkobiercy - [REDACTED]

Styl - dwór najprawdopodobniej z końca XVIII w., klasycyzujący.

c.d. p. 13.

Elewacje - otynkowane, dołem opasane cokołem. Otwory prostokątne w profilowanych obramieniach. Lizeny na narożnikach i na fasadzie - kanelowane, zamarkowane w tynku. Fasada - jednastoosiowa, z trzyosiową częścią środkową, piętrową, nieznacznie ryzalitowo wysuniętą z lica, w kształcie stojącego prostokąta zwieńczonego gzymsem, nad którym trójkątny ogzymbowany fronton. Na narożnikach ryzalitu - lizeny przez wysokość dwóch kondygnacji; na parterze, na osi otwór drzwiowy między dwoma oknami, poprzedzony wąskimi dwustopniowymi schodkami.

Wkładkę założył: mgr Anna Adamczyk XI 1994.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Kielce

VERTE!

Wzór ODZ 1978 r.

Na piętrze drzwi balkonowe flankowane dwoma oknami. Nad wszystkimi trzema górnymi otworami nadwieszono odcinki profilowanego gzymsu. Podest balkonu prawie na szerokość całego ryzalitu, wsparty na czterech żeliwnych konsolkach. Boczne partie fasady parterowej, czteroosiowe, ukształtowane prawie identycznie. Każda w kształcie leżącego prostokąta zwieńczonego gzymsem, pod wydatną połacią mansardowego dachu. Na narożnikach i między parami okien lizeny wtopione w gzyms wieńczący. Tylna elewacja /pn./ dziewięcioosiowa, w ogólnym zarysie ukształtowana tak jak fasada, z trójosiową częścią środkową ryzalitowo wysuniętą z lica, zwieńczoną gzymsem i frontonem trójkątnym, z bocznymi parterowymi partiami - trójosiowymi. Gzyms wieńczący boczne partie przechodzi na piętrowy ryzalit dzieląc go na dwie kondygnacje /górną ponadto z wydzielonym niskim cokołem/. Narożniki ryzalitu opięte lizenami, z których górne wtopione w gzyms. Na każdej kondygnacji po trzy okna /górne mniejsze od dolnych/. Boczne partie tylnej elewacji ze znaczną przerwą pomiędzy pierwszym otworem okiennym, tuż przy ryzalicie a parami okien na krańcach. Elewacja wsch. i zach. w kształcie leżących prostokątów pod wydatną boczną połacią mansardowego dachu. W każdej, na osi otwór drzwiowy poprzedzony schodkami.

Wnętrze - na parterze i piętrze otynkowane z takimiż płaskimi stropami /na piętrze stropy z desek tylko po-bielonych/, jedno pomieszczenie narożne na dole /pd.-wsch./ nakryte kolebką. Okna wszystkie prostokątne w rozglifionych także prostokątnych wnękach sięgających podłogi. W części środkowej i na piętrze posadzki z taflí dębowych, w innych - z desek, w dwóch wschodnich - wylewka cementowa. Główne wejście wiedzie przez sieni prostokątną, w której narożu pn.-wsch. dębowe schodki kręcone na piętro, z taką balustradą i poręczą a na osi ściany pn.- wejście do salonu. Salon zbliżony w planie do kwadratu oświetlony trzema oknami na ścianie pn. W jego narożu, przy ścianie pd. - dwie półokrągłe wnęki na piece. Po bokach salonu, dwa podobne prostokątne pokoje, każdy oświetlony od pn. - jednym oknem. Także dwie duże sale po bokach sieni, każda z dwoma oknami od pd. Na krańcu wsch. i zach. parteru układ wnętrz dwu- i półtraktowy, z wąskim korytarzem biegnącym przez środek.

Wyposażenie - brak /piece kaflowe częściowo rozebrane/.

Instalacje - elektryczna.

1. Miejscowość
YRASZKOW

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
DWOR

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Zdjęcia.

Fasada, elewacja pd./
dworu.

Fargment fasady.

Fragment fasady/gł.wej
ście do budynku/.

Widok dworu od pd.-
wsch.

VERTE !

Ryzalit fasady. Widok od pd.

Ryzalit fasady /fragment/
Drzwi wejściowe poprzedzone
żeliwnymi schodkami.

Widok na elewację pn.
Od strony zach.

1. Miejscowość RASZKÓW	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DWÓR	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) Zdjęcia , rzut obiektu/ na odwrociu/
---------------------------	---	--

Fragment elewacji pn.
dworu.

Fragment elewacji pn.
dworu /zejście do piw-
nicy/.

Widok na elewację
zach. dworu.

VERTE !

